

СИЛЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ У ВИЩІЙ ШКОЛІ»

Лектор курсу			Засанський Володимир Вячеславович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту		Контактна інформація лектора (e-mail)	Сторінка курсу в Classroom –			
Галузь знань			D Бізнес, адміністрування та право		Освітній рівень	Доктор філософії			
Спеціальність			ДЗ «Менеджмент»		Семестр	3			
Освітньо-наукова програма			«Менеджмент»		Тип дисципліни	Обов'язкова			
Обсяг:					Вид контролю	Залік			
			За видами занять:						
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка		
			3	90	18	8	10	-	54

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	Англійська мова наукового спрямування, основи наукових досліджень та організації науки, філософія управління, менеджмент комунікацій

Освітні компоненти для яких є базовою	Науково-педагогічна практика

Мета курсу: формування у здобувачів інтегральної педагогічної компетентності, необхідної для здійснення професійної науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти, зокрема здатності проектувати, організовувати та реалізовувати освітній процес з управлінських дисциплін на засадах сучасних педагогічних підходів, академічної доброчесності та інноваційності.

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетентності
ЗК02.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у сфері менеджменту в закладах вищої освіти.

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання - ПРН)

РН05. Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.

РН08 Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з менеджменту у закладах освіти.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи	
Тема 1. Наукові напрацювання методики викладання у вищій школі. <i>Знати:</i> сутність і особливості викладання у вищій школі, еволюцію методик викладання у вищій школі, концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні <i>Вміти:</i> у чому полягає суть і значення методики викладання у вищій школі, концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні Формування компетенцій: ЗК02, СК03. Результати навчання: РН05, РН08. Рекомендовані Джерела: 1, 9, 10	Лекція 1	4,5*	Лекція-візуалізація	
				Усне опитування, тестування, тематична дискусія, обговорення ситуаційних завдань
	Семінарське заняття 1			Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень.
Тема 2. Зміст та складові педагогічної майстерності викладача. <i>Знати:</i> наукові педагогічні теорії на світовому ринку та в Україні. <i>Вміти</i> використовувати теорії педагогічної майстерності викладача. застосовувати елементи педагогічної майстерності: гуманістична спрямованість, професійна компетентність, педагогічна техніка, педагогічний такт, Формування компетенцій: ЗК02, СК03 Результати навчання: РН05, РН08 Рекомендовані Джерела: 1, 8, 9, 10	Лекція 2	4,5*	Лекція-візуалізація	
				Усне опитування, тестування, тематична дискусія, обговорення ситуаційних завдань
	Семінарське заняття 2			Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень.
Тема 3. Методи викладання у вищій школі <i>Знати:</i> сучасні методи викладання, методи активізації творчого мислення, умови проведення методів тестування, тренінгів та ділових ігор. <i>Вміти:</i> використовувати сучасні методи викладання, методи активізації творчого мислення, умови проведення методів тестування, тренінгів та ділових ігор. Формування компетенцій: ЗК02, СК03. Результати навчання: РН05, РН08. Рекомендовані Джерела: 2,3,4,9	Лекція 3	4,5*	Лекція-візуалізація	
	Практичне заняття 1			Усне опитування, тестування, тематична дискусія, обговорення ситуаційних завдань
				Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень.
Тема 4. Методика та системні техніки педагогічної взаємодії	Лекція 4	4,5*	Лекція-візуалізація	

Знати: поняття педагогічної техніки та її види: зовнішня та внутрішня. Створювати творчу ділову атмосферу в аудиторії. Вміти: Застосовувати педагогічні техніки, у т.ч. внутрішні техніки: концентрація розумових та фізичних сил педагога на досягненні дидактичної та виховної мети; механізми налаштування педагога, зняття зайвого напруження; розподіл уваги (велике, середнє, мале коло); створення творчої ділової атмосфери в аудиторії. Формування компетенцій: ЗК02, СК03. Результати навчання: РН05, РН08. Рекомендовані Джерела: 3,4,8,9.	Практичне заняття 2		Усне опитування, тестування, тематична дискусія, обговорення ситуаційних завдань
			Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень.
Тема 1. Сутність та зміст педагогічної майстерності. Тема 2. Зміст та складові педагогічної майстерності викладача. Тема 3. Методи викладання у вищій школі Тема 4. Методика та системні техніки педагогічної взаємодії	Самостійна робота		1. Сутність педагогічної майстерності викладача в умовах глобальних викликів 2. Структура педагогічної майстерності викладача управлінських дисциплін 3. Професійні та особистісні складові педагогічної майстерності. 4. Педагогічна культура й академічна доброчесність викладача. 5. Традиційні методи викладання управлінських і економічних дисциплін у вищій школі. 6. Інноваційні та інтерактивні методи навчання. 7. Методика проведення лекційних і практичних занять в умовах цифровізації 8. Особливості педагогічної взаємодії у вищій школі. 9. Системні техніки педагогічної взаємодії.
Тема 5 .Основні складові педагогічної майстерності Знати: Сутність педагогічної майстерності. Професійна компетентність. Педагогічна техніка. Психотехніка. Педагогічні здібності. Педагогічна культура. Педагогічний такт. Вміти: Застосовувати психотехніку. педагогічний такт. Формування компетенцій: ЗК02, СК03. Результати навчання: РН05, РН08. Рекомендовані Джерела: 3,4, 8,9,10	Лекція 5	4,5*	Лекція-візуалізація
			Усне опитування, тестування, тематична дискусія, обговорення ситуаційних завдань
	Семінарське заняття 3		Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень
	Лекція 6	4,5*	Лекція-візуалізація

Тема 6. Основи педагогічного спілкування у вищій школі Знати: Основні складові спілкування у ході проведення занять. Стили педагогічного спілкування. Моделі спілкування та установка викладача. Вміти: Спілкуватися у ході проведення занять. Використовувати стилі педагогічного спілкування і сучасні моделі спілкування Формування компетенцій: ЗК02, СК03. Результати навчання: РН05, РН08. Рекомендовані Джерела: 3,4, 8,9,10	Практичне заняття 3		Усне опитування, тестування, тематична дискусія, обговорення ситуаційних завдань
Тема 7. Педагогічна майстерність викладача - як ключовий чинник забезпечення безпеки держави Знати: роль вищої освіти у формуванні людського капіталу та забезпеченні економічної безпеки держави; зв'язок якості викладання з конкурентоспроможністю національної економіки. Вміти: обґрунтовувати вплив педагогічної майстерності на підготовку компетентних управлінців; інтегрувати питання економічної безпеки у зміст навчальних дисциплін; Формування компетенцій: ЗК02, СК03. Результати навчання: РН05, РН08. Рекомендовані Джерела: 5,6,7	Лекція 7	4,5*	Лекція-візуалізація
Тема 8. Світові моделі педагогічної майстерності викладача. Знати: Світові моделі педагогічної майстерності викладача Вміти: застосовувати досвід міжнародних моделей педагогічної майстерності викладача	Лекція 8	4,5*	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 4		Усне опитування, тестування, тематична дискусія, обговорення ситуаційних завдань
			Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень.

Формування компетенцій: ЗК02, СК03. Результати навчання: РН05, РН08. Рекомендовані Джерела: 3,4, 8, 9			
Тема 9. Особливості педагогічної діяльності у вищій школі в умовах цифровізації Знати Основи педагогічного менеджменту системі вищої освіти в умовах цифровізації. Органи управління освітою у вищій школі. Особливості діяльності викладача. Вміти Організувати передові технології педагогічного менеджменту системі вищої освіти. Формування компетенцій: ЗК02, СК03 Результати навчання: РН05, РН08 Рекомендовані Джерела: 4, 9,10	Лекція 9 Практичне заняття 5	4,5*	Лекція-візуалізація Усне опитування, тестування, тематична дискусія, обговорення ситуаційних завдань Експрес-опитування студентів, вивчення окремих питань за темою з наступним оформленням навчального матеріалу у вигляді презентацій та повідомлень.
Тема 5 .Основні складові педагогічної майстерності Тема 6. Основи педагогічного спілкування у вищій школі Тема 7. Педагогічна майстерність викладача - як ключовий чинник забезпечення економічної безпеки держави Тема 8. Світові моделі педагогічної майстерності викладача Тема 9. Особливості педагогічної діяльності у вищій школі в умовах цифровізації	Самостійна робота		1.Основні складові педагогічної майстерності викладача. 2.Професійна компетентність і педагогічна техніка як компоненти майстерності. 3.Сутність і функції педагогічного спілкування у вищій школі. 4.Стилі педагогічного спілкування та їх вплив на освітній процес. 5. Педагогічна майстерність викладача як чинник формування людського капіталу. 6. Вплив якості викладання на забезпечення економічної безпеки держави. 7. Світові моделі педагогічної майстерності викладача: порівняльна характеристика. 8. Кращі міжнародні практики розвитку педагогічної майстерності при викладанні управлінських дисциплін 9. Особливості педагогічної діяльності у вищій школі в умовах цифровізації. 10. Цифрові компетентності викладача як складова сучасної педагогічної майстерності
Орієнтовний перелік курсів для отримання додаткових балів або зарахування замість практичних робіт / самостійної роботи			

Тема 6. Основи педагогічного спілкування у вищій школі	Освітній курс	до 5	Онлайн-курс «Управління організацією» https://prometheus.org.ua/prometheus-free/management-of-the-organization/ Онлайн-курс «Як навчати у цифровому світі» https://prometheus.org.ua/prometheus-free/how-to-teach-in-a-digital-world/ «Стрес-менеджмент для освітян» https://prometheus.org.ua/prometheus-free/stress-management-for-educators/

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних: Microsoft Project, OpenProj, GanttProject, Microsoft Excel, Microsoft Visio
- Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екраню

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Засанський В. В., Сорока А. М., Значення підвищення майстерності у вищій школі для забезпечення безпеки держави. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. праць. 2025. № 1–2. DOI: 10.31767/nasoa.1-2-2025.09 <https://irb.nasoa.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d3a9cfac-c3ad-46ec-85a6-72b71953b955/content>
2. Засанський В В , Сорока А М Гусева О Ю . Інноваційні можливості використання hr-менеджменту у вищій школі в порівнянні з ЄС «Економіка. Менеджмент. Бізнес» № 4, 2025. DOI: 10.31673/2415-8089.2025.043805
3. Засанський В.В., Парій Л.В., Гусева О.Ю. Методика формування професійної майстерності майбутніх менеджерів при вивченні обліково-інформаційних систем в умовах інноваційних змін. Актуальні питання економічних наук. № 21. 2026. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18716937>
4. Кін, О. Професійна майстерність викладача вищої школи в умовах диджиталізації освітнього процесу. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2024. № 25(1), 107-115. [https://doi.org/10.35387/od.1\(25\).2024.107-115](https://doi.org/10.35387/od.1(25).2024.107-115)
5. Засанський В.В., Тимошенко О.І. Тіньова діяльність загроза для економічної безпеки підприємництва Економіка і управління. 2022. - № 2. - С. 5-18. DOI: 10.36919/2312-7812.2.2022.05 https://cms.economics-management.e-u.edu.ua/uploads/1134_42cd60e78c.pdf
6. Засанський В.В Сорока А.М. Проблеми менеджменту забезпечення економічної безпеки при введенні інновацій в телекомунікаційних підприємствах. Економіка і управління 2024. - № 3. - С. 113-120 DOI: 10.36919/2312-7872.3.2024.113 https://cms.economics-management.e-u.edu.ua/uploads/3_18_69cca449c4.pdf
7. Засанський, В.В, Ремез О.М "Сутнісні ознаки поняття системи безпеки підприємства". Інвестиції практика та досвід. 2025. - № 2. - С. 89-98 DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.19https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5994>
8. Кравченко О. П. Особливості педагогічної майстерності у вищій школі / О. П. Кравченко, О. М. Грек, О. О. Почуєва та ін. // Актуальні питання у сучасній науці. – 2025. - №6 (36). - С. 1014-1022. <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/37437>
9. Сучасна педагогічна майстерність : навч. посіб. для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. [Електронне видання] / уклад. О. М. Назаренко; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». – 2-ге вид., допов. і перероб. – Одеса : Фенікс, 2025. – 68 с. – Режим доступу: <https://hdl.handle.net/11300/29707>
10. Філатова Л. С. Педагогічна майстерність : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти пед. ун-тів за спец. 013 Початкова освіта, 016 Спеціальна освіта. – Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2021. – 90 с. <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/5884>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.
- Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання студентом 30 балів у сукупності за всіма темами дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
Поточний контроль	Робота на навчальних заняттях (семінарських, практичних, контактних заняттях, заняттях у дистанційному режимі)	30 балів
Модульний контроль	Виконання контрольної (модульної) роботи	10 балів
Самостійна робота	Індивідуальні завдання самостійної роботи (за вибором здобувача): 1. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій за заданою тематикою 2. Аналітичний звіт про власні наукові дослідження за відповідною тематикою 3. Підготовка презентацій за заданою тематикою 4. Переклад літературних джерел іншомовного походження за заданою проблематикою	10 балів за 2 завдання за вибором здобувача
Додаткова оцінка	Представлення результатів науково-дослідних робіт здобувача: 1. Участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах. 2. Публікація наукових статей, тез доповіді на конференції	10 балів
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ залік	Виконання підсумкової контрольної роботи	50 балів
	Підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни	100 балів

Шкали оцінювання результатів підсумкового контролю

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка /запис в екзаменаційній ВІДОМОСТІ
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Відмінно / (A)
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних завдань.	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні	Добре/ (B)
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре/ (C)
67-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усунути за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно / (D)
60-66	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно / (E)
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутня.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) В залікову книжку не проставляється
1-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі екзамену.	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) В залікову книжку не проставляється